

Besøksadresse
Ny dalen allé 33, 0423 Oslo

Postadresse
PB 4904 Ny dalen, 0423 Oslo

Foretaksregister
NO 962 986 633 MVA

T +47 23 90 30 00
F +47 23 90 30 01
W statnett.no
E firmapost@statnett.no

NVE
Reguleringsmyndigheten for energi - RME
[Click here to enter text.](#)
[Click here to enter text.](#)

Saksbeh./tif.nr.: Hans Olav Ween/90984381
Deres ref./Deres dato: 201913904-26/ 20.09.2024
Vår ref.: 2023/4106
Vår dato: 04.11.2024

[Click here to enter text.](#)

Innspill til RMEs varsel om vedtak om fastsettelse av metode for tilknytning og bruk av nettet

Vi viser til RMEs varsel om vedtak om fastsettelse av metode for tilknytning og bruk av nettet, datert 20.09.2024. RME har bedt om at skriftlige innspill til det varslede vedtaket oversendes innen mandag 04.11.2024.

I det etterfølgende gir Statnett sine innspill til det varslede vedtaket.

Statnetts hovedbudskap:

- Statnett mener det ikke kan oppstilles et absolutt krav om at det må inngås to separate avtaler, men at det må være opp til nettselskapet hvorvidt dette er nødvendig og hensiktsmessig.
- I lys av formålet om bedre utnyttelse av kapasiteten i nettet, bør metoden stille krav om at nettselskapene gjennom nettavtalene sikrer seg en rett og en plikt til å nedjustere kapasitetsgrenser i særlige tilfeller.
- Metodens beskrivelse av nettselskapers adgang til å redusere kapasitetsgrenser og fastsette reelle støykvoter, ref. pkt. 21 må klargjøres.

Innledning

Statnett anser det som viktig å få tydeliggjort rammene knyttet til form, innhold og prosess for nettavtaler og ønsker RMEs forslag velkommen. Vi forstår det slik at nettselskapene, i kraft av å være eier av egne anlegg, kan stille vilkår for tilknytning og bruk av nettet. Dette gjelder vilkår for både eksisterende og nye kunder. Siden nettselskapene driver monopolvirksomhet, er det behov for å sette rammer for hvilke vilkår som kan settes.

I et tidligere utkast til metode hadde RME inkludert et krav om at *vilkårene som stilles skal være nødvendige og ikke uforholdsmessig tyngende*. Statnett mener dette kravet angir rammene for nettselskapenes adgang til å stille vilkår for tilknytning og bruk av nettet på en god måte, og at kravet med fordel kan inntas i den endelige metoden.

Selv om metoden kun er rettet mot forhold mellom nettselskap og sluttkunde, ser Statnett det som nødvendig at forvaltningen av kapasitet mellom nettselskap ivaretas gjennom samarbeid på en standardisert måte. Etter Statnetts oppfatning bør det være en rød tråd i avtale og vilkårsforhold mellom overliggende og underliggende nettselskaper og mellom nettselskap og sluttkunde. Metoden adresserer ikke dette forholdet, men Statnett oppfordrer RME til å igangsette et arbeide på dette området.

Statnett støtter tilnærmingen med at metodens krav til form, innhold og prosess åpner for at behovene vil kunne være forskjellige på ulike nettnivå og for ulike kundegrupper og -størrelser.

Metodens krav til vilkårenes form

Punkt 1

Metoden bygger på at vilkårene for tilknytning til og bruk av nettet skal fremgå i avtales form, under henvisning til kontrollforskriften § 13-6. Statnett vil for ordens skyld understreke at kravet til avtalens form ikke innebærer at nettselskapene og kundene må være enige om alle vilkår. Metoden bygger på at nettselskapene har rett til å sette vilkår for tilknytning og bruk av nettet, forutsatt at vilkårene er lovlige, objektive og ikke-diskriminerende, jf. NEM-forskriften § 4-6. Statnett legger til grunn at krav om at vilkår nedfelles i en nettavtale ikke endrer dette utgangspunktet. Dette er viktig og må presiseres i metoden.

Det fremgår videre av den utdypende merknaden til punkt 1 at nettselskapene må inngå skriftlige avtaler med kunder med produksjon eller forbruk på over 100.000 kWh, hvor "aktivt samtykke" må foreligge.

Statnett er kjent med at enkelte aktører mener kravet til "aktivt samtykke" må forstås slik at kunden aktivt må godkjenne alle vilkår i nettavtalen, herunder nødvendige endringer i vilkårene, og at netteier ikke kan fastsette vilkår som kunden ikke er enig i, selv om vilkårene er lovlige og ikke i strid med metoden. Dette vil i så fall innebære at hver enkelt kunde har en vetorett mot hvert enkelt vilkår i nettavtalen. Statnett mener det er åpenbart at kravet til samtykke ikke skal forstås på denne måten, og ber RME om å presisere dette i den endelige metoden.

Det fremgår av forklaringen til metoden for punkt 1 at RME forutsetter at det inngås to separate avtaler for henholdsvis tilknytning til og bruk av nettet. Behovet for to avtaler fremgår ikke av metoden eller den forklarende teksten. Det fremgår heller ikke hvilke parter de ulike avtalene skal inngås med eller hvilke vilkår som skal omfattes av de ulike avtalene.

For Statnett er skillet mellom vilkår for henholdsvis tilknytning til nettet og bruk av nettet uklart. Etter vårt syn vil disse vilkårene i stor grad være sammenfallende. Det bemerkes at den foreslåtte metodens krav til vilkårenes innhold heller ikke skiller mellom vilkår for henholdsvis tilknytning til og bruk av nettet.

Statnett har bare én nettavtale med sine direkte tilknyttede kunder, og ser det ikke som hensiktsmessig å inngå to avtaler for det samme uttaket i samme uttakspunkt. For Statnetts del, vil disse avtalene uansett i all hovedsak måtte inngås med samme part. Et krav om to separate avtaler vil kunne skape uklarhet i ansvarsforhold og medføre en økt og unødvendig administrativ byrde.

Statnett mener det ikke kan oppstilles et absolutt krav om at det må inngås to separate avtaler, men at det må være opp til nettselskapet hvorvidt dette er nødvendig og hensiktsmessig. Alternativt må kravet nyanseres, slik at det gjennom metoden oppstilles tydelige føringer for i hvilke nettnivå/ type-tilfeller/kundeforhold dette kravet skal gjelde. Det må også fremgå av metoden hvilke parter de ulike avtalene skal inngås med, og hvilke vilkår som skal nedfelles i de ulike avtalene.

Metodens krav til vilkårenes innhold

Punkt 8

RME fremhever betydningen av at nettet fylles opp, og at det er behov for å utnytte eksisterende kapasitet på en bedre måte. For å oppnå bedre utnyttelse av kapasitet og en rettferdig fordeling av ledig kapasitet, skal avtalt kapasitet fremgå av nettavtalen.

Statnett er enig i at bruk av kapasitetsgrenser er et viktig verktøy for å avklare og følge opp kapasitetsutnyttelsen i kraftsystemet. For å oppnå bedre utnyttelse og riktig fordeling av kapasitet, mener Statnett at kapasitetsgrensene også må kombineres med en adgang for nettselskapene til å nedjustere kapasitetsgrenser dersom kunden over tid ikke utnytter kapasiteten og heller ikke kan dokumentere planer om å utnytte denne fullt ut. For å oppnå bedre utnyttelse og riktig fordeling av kapasitet mener Statnett at kapasitetsgrensene også må kombineres med en adgang for nettselskapene til å nedjustere kapasitetsgrenser dersom kunden over tid ikke utnytter kapasiteten og heller ikke kan dokumentere planer om å utnytte denne fullt ut. Dersom ubenyttet kapasitet ikke kan trekkes tilbake, vil kunden legge beslag på ubrukt kapasitet og hindre tilknytning av nye kunder. Dette vil bare være relevant for større sluttbrukere og ikke alminnelige forbrukere.

RME har i sitt svar på Statnetts tolkningsanmodning, 08.11.2023, ref. 202218935-3, uttrykt at en slik nedjustering vil være lovlig i spesielle tilfeller. I lys av formålet om bedre utnyttelse av kapasiteten i nettet, bør metoden stille krav om at nettselskapene gjennom nettavtalene sikrer seg en rett og en plikt til å nedjustere kapasitetsgrenser i særlige tilfeller.

Punkt 11

Det bør tydelig fremgå av metoden hva som menes med *referanse* til vedtak etter systemansvarsforskriften §14. Etter Statnetts vurdering bør det være tilstrekkelig å vise til kundens tilgang til denne informasjonen via deres bruker i Fosweb.

RME påpeker at dersom tilknytningsforordningene tas inn i norsk rett, vil det være et krav at tilknytningsavtalene endres, med en henvisning til RfG artikkel 71 for tilknytning av produsenter og tilsvarende krav i DCC og HVDC. Som kjent er disse tilknytningsforordningene fremdeles ikke inntatt i norsk rett, og det er uklart når dette vil skje. Vi mener det blir feil å forskuttere en implementering av forordningene og foreslår derfor å stryke dette punktet.

Punkt 12

SOGL regulerer blant annet datautveksling mellom TSO, DSO og betydelige nettbrukere. De nærmere kravene til slik datautveksling skal fremgå av en metode for datautveksling etter artikkel 40 nr. 5. En slik metode skal foreslås av Statnett og godkjennes av RME. Det foreligger ikke en godkjent metode. Når denne godkjennes, skjer det i form av et enkeltvedtak rettet mot Statnett. Statnett er direkte bundet av vedtaket, men det har tidligere vært usikkert i hvilken grad øvrige aktører er bundet. Vi forstår det slik at dette var noe av bakgrunnen for å ha et krav om at avtalen mellom nettselskap og betydelige nettbrukere skal henvise til at bestemmelser i nasjonal metode om datautveksling skal følges.

I brev fra RME av 19.9.2023¹ fremgår det imidlertid at SOGL gir tilstrekkelig hjemmel til å pålegge aktørene å utveksle data, selv om den nærmere presiseringen skjer i metoden. Vi er enig i denne vurderingen, og vi kan derfor ikke se at det er behov for å stille krav om å følge metoden i avtale med nettkundene. På denne bakgrunnen foreslår vi at den delen som knytter seg til SOGL og tilhørende metode strykes.

¹ Ref: 202012934-12

Punkt 15

I forklaringen til punkt 15, defineres sensitiv informasjon som informasjon som "kan være" taushetsbelagt. Informasjon omfattet av lovpålagt taushetsplikt kan unntas offentlighet etter Offentleglova § 13. Vi går ut ifra at intensjonen er å vise til forhold som faktisk er taushetsbelagt. Statnett oppfordrer RME til å presisere dette i metoden.

Det bemerkes for ordens skyld at aktører som er underlagt Offentleglova må ha hjemmel for å kunne unnta informasjon fra offentlighet. Ut over dette anser Statnett at det er et viktig hensyn å være åpne og transparente i forbindelse med tilknytningsprosessen og nettavtaler.

Punkt 16

Det fremgår av de utdypende forklaringene til punkt 16 at nettselskapene bør forbeholde seg retten til å endre avtalen i takt med utvikling av regelverket, teknologi og nye utfordringer. Statnett støtter dette.

Metodens krav til prosess for utarbeidelse av vilkår

Punkt 18

Statnett støtter behovet for å standardisere nettavtaler på tvers av nettselskaper og nettnivåer så langt det er hensiktsmessig.

Punkt 19

Statnett støtter tilnærmingen med høringsrunde for innspill fra relevante bransjeorganisasjoner og at mindre endringer kan gjøres uten høring.

Punkt 21

Metoden skal gjelde for både nye og eksisterende tilknytninger. Hensikten er å få på plass nye avtaler for alle tilknytninger. Statnett støtter dette.

Det fremgår videre at nettselskapet som utgangspunkt ikke kan gjøre endringer i nettavtalene som krever *fysiske endringer* i anlegget, med mindre nettkunden selv ønsker dette eller det følger av krav fra offentlige myndigheter. I de utdypende merknadene er "fysiske endringer" blant annet definert som endringer i avtalt kapasitet, funksjonskrav, støykvote og plassering av anlegg.

Denne teksten fremstår som svært uklar, ettersom endringer i avtalt kapasitet ikke nødvendigvis innebærer en fysisk endring i anlegget. Henvisningen til endringer i avtalt kapasitet bør derfor strykes i den forklarende teksten.

Statnett mener det er uheldig dersom det i forbindelse med innføring av nye nettavtaler ikke samtidig kan gjøres en opprydding i den enkelte kundes kapasitetsgrenser, jf. også pkt. 8. For kunder som over lengre tid ikke har utnyttet tidligere tildelt kapasitet, og heller ikke kan dokumentere planer for å utnytte denne kapasiteten, vil en manglende opprydding innebære at kapasitetsgrensen for disse kundene settes for høyt og beslaglegger kapasitet for andre kunder med modne prosjekter klare for tilknytning.

I forbindelse med innmating av overharmoniske spenninger, er det nødvendig å fastsette støykvoter, som sikrer at kunder ikke beslaglegger ledig kapasitet i nettet og med det forhindrer andre kunders mulighet for tilknytning, eller reduserer andre kunders støykvoter. Statnett mener derfor det er nødvendig å kunne fastsette og fordele støykvoter, som også kan medføre at kundene må investere i støyreducerende tiltak for å overholde tildelt støykvote. Støykvoter definert som en fysisk endring i den

forklarende teksten bør derfor fjernes. Videre bør det tas inn en setning som åpner for at støy-
reducerende tiltak for å overholde fastsatte støykvoter kan innføres i vilkårene.

Med vennlig hilsen

Halvor Lie

Statnett SF
Direktør Kunde og Tilknytning

Kopi: [Click here to enter text.](#)